USNESENÍ

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci projednal v neveřejném zasedání konaném dne 11. ledna 2024 stížnost **odsouzeného Antonína J.**, narozeného xxx, proti usnesení Okresního soudu v Šumperku ze dne 9. 11. 2023, č. j. 2 PP 12/2023–113, a rozhodl

takto:

Podle § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu **se** stížnost odsouzeného Antonína J. **zamítá**.

Odůvodnění:

1. Usnesením Okresního soudu v Šumperku (dále jen „okresní soud“) ze dne 9. 11. 2023, č. j. 2 PP 12/2023–113, bylo rozhodnuto tak, že se podle § 331 odst. 1 trestního řádu, § 88 odst. 1, odst. 3, odst. 4 trestního zákoníku a contrario žádost odsouzeného Antonína J. (dále jen „odsouzený“) o podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody v trvání 11 roků, který mu byl uložen rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 11. 7. 2013, sp. zn. 4 T 4/2013, ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 10. 2013, sp. zn. 8 To 94/2013, v trvání 8 let a 11 měsíců, který mu byl uložen rozsudkem Okresního soudu v Karviné, pobočka v Havířově, ze dne 20. 3. 2008, č. j. 103 T 309/2007-586, ve spojení s usnesením téhož soudu ze dne 4. 1. 2010, č. j. 103 T 309/2007-707, a v trvání 5 let, který mu byl uložen rozsudkem Okresního soudu v Karviné ze dne 5. 11. 2007, sp. zn. 4 T 220/2005, zamítá.

2. Proti tomuto usnesení si podal odsouzený stížnost, kterou písemně odůvodnil prostřednictvím svého obhájce Mgr. et Mgr. Marka Poláka tak, že se okresní soud náležitě nezabýval všemi tvrzenými skutečnostmi svědčícími v jeho prospěch, které mají podstatný vliv na rozhodnutí. Uvedl, že dosud nebyl v minulosti podmíněně propuštěn, poukázal na své současné chování ve výkonu trestu a na rodinné a pracovní zázemí po možném propuštění z výkonu trestu. Má přislíbeno zaměstnání ve společnosti Kuso MT s.r.o. na pozici stavebního dělníka, k žádosti připojil čestné prohlášení své sestry Olgy A., že po propuštění z výkonu trestu u ní může bydlet. Sestra mu přislíbila veškerou nutnou pomoc a ve výkonu trestu jej pravidelně navštěvuje. Rovněž děti odsouzeného N. a S. projevily zájem svého otce po případném propuštění navštívit, a to i přesto, že žijí dlouhodobě v Anglii. Odsouzený se po dobu výkonu trestu snaží aktivně vytvářet podmínky v podobě stabilního rodinného zázemí a stálého zaměstnání. Co se týká průběhu výkonu trestu odnětí svobody, obžalovaný je nyní zařazen v I. skupině vnitřní diferenciace, byl opakovaně kázeňsky odměněn, nemá žádné kázeňské tresty a předtím, než absolvoval nutnou operaci ploténky, ve věznici pracoval. Rovněž se účastní speciálně výchovných aktivit a zájmových činností. Více než dva roky je odsouzený na vlastní žádost zařazen do resocializačního programu „BETA“, který zaštiťuje Centrum sociálních služeb Praha. Okresní soud se tímto pozitivním výstupním hodnocením Bc. Kristýny S., která dlouhodobě spolupracovala s odsouzeným a pravidelně jej ve věznici navštěvovala, dostatečně nevypořádal. V žádném bodě odůvodnění napadeného usnesení se soud těmito k žádosti připojenými důkazy hlouběji nezabývá a dostatečně je při svém rozhodování nezohlednil. Odsouzený si je vědom, že jeho chování ve výkonu trestu nebylo vždy adekvátní, ale opravdu se to snažil změnit, což se mu dle jeho názoru podařilo, kdy se nakonec

k žádosti připojil i ředitel věznice s tím, že u odsouzeného byly dostatečně realizovány možnosti odborného zacházení. Odsouzený pracoval na svém polepšení, což svým chováním a plněním svých povinností v poslední době prokázal. Navíc odsouzený byl dne 14. 7. 2023 rozhodnutím bezpečnostní komise vyřazen ze Seznamu vytipovaných odsouzených jako možný pachatel násilí. Je tedy možno shrnout, že v minulosti byl výkon trestu u odsouzeného problémový, v současné době však došlo k výraznému zlepšení. S ohledem na závěry znaleckého posudku má obhajoba důvodně za to, že u odsouzeného jsou příznivé vnější okolnosti dány, odsouzený má zajištěnou práci i rodinné zázemí. Znalec zároveň nepředpokládá za prolongace současného postoje odsouzeného progresivní pozitivní účinnost dalšího výkonu trestu z hlediska jeho resocializace. Obhajoba má za to, že napadené usnesení je v rozporu s nálezem Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 2393/21, podle kterého platí, že zamítnutí žádosti o podmíněné propuštění nemůže být založeno na pouhém poukazu na minulou trestnou činnost bez toho, že se v odůvodnění rozhodnutí uvede, za jakých podmínek žadatel páchal předchozí trestnou činnost, zda jsou tyto podmínky nyní odlišné, před jakou dobou došlo k této trestné činnosti a zda se doba uběhlá od posledního potrestání mohla a měla na stěžovateli nějak pozitivně projevit. Závěrem proto navrhl, aby krajský soud napadené usnesení zrušil a sám ve věci rozhodl tak, že odsouzeného podmíněně propustí z výkonu trestu odnětí svobody za současného stanovení přiměřené zkušební doby, případně uložení dalších povinností a omezení dle úvahy soudu.

3. Pro úplnost je třeba uvést, že státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Šumperku, který ve veřejném zasedání konaném okresním soudem navrhnul zamítnutí žádosti odsouzeného, se práva stížnosti ihned po vyhlášení napadeného usnesení vzdal.

4. Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci (dále jen „krajský soud“) jako soud stížnostní (§ 146 odst. 2 písm. d) trestního řádu) úvodem shledal, že stížnost odsouzeného byla podána oprávněnou osobou (§ 142 odst. 1 trestního řádu) v zákonné třídenní lhůtě od oznámení usnesení a na místě, kde lze takové podání učinit (§ 143 odst. 1 trestního řádu). Současně krajský soud neshledal ani jiný důvod k zamítnutí stížnosti podle § 148 odst. 1 písm. a), b) trestního řádu z formálních důvodů bez věcného přezkoumání napadeného usnesení a jemu předcházejícího řízení.

5. Z podnětu podané stížnosti tedy krajský soud podle § 147 odst. 1 trestního řádu přezkoumal správnost a odůvodněnost výroku napadeného usnesení, jakož i správnost postupu řízení jeho vydání předcházející a po projednání věci v neveřejném zasedání dospěl k závěru, že stížnost odsouzeného není důvodná.

6. Úvodem je třeba konstatovat, že v samotném řízení, které předcházelo vydání napadeného usnesení, neshledal stížnostní soud žádných procesních vad, kdy v tomto ohledu nevznesl žádných námitek ani stěžovatel.

7. Jak je patrné z odůvodnění napadeného usnesení, okresní soud opřel své rozhodnutí o zamítnutí žádosti odsouzeného o podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody o zjištění, že u odsouzeného, který sice vykonal dvě třetiny uloženého trestu, není splněn předpoklad vedení řádného na svobodě v případě jeho podmíněného propuštění. V této souvislosti okresní soud poukázal zejména na závěry znaleckého posudku zpracovaného k osobě odsouzeného, které nevyznívají v jeho prospěch. Okresní soud pak zdůraznil nutnost ochrany společnosti před páchání trestné činnosti.

8. Podle § 88 odst. 1, odst. 3, odst. 4 trestního zákoníku soud může odsouzeného mimo jiné za trestný čin vraždy (resp. pokusu vraždy) podmíněně propustit na svobodu, jestliže odsouzený po právní moci rozsudku, zejména ve výkonu trestu svým chováním a plněním svých povinností prokázal polepšení a může se od něho očekávat, že v budoucnu povede řádný život, a odsouzený vykonal alespoň dvě třetiny uloženého trestu odnětí svobody, a nehrozí-li s ohledem na okolnosti činu, za který byl odsouzen, a povahu jeho osobnosti opakování spáchaného nebo jiného zvlášť závažného zločinu. Soud při rozhodování o podmíněném propuštění odsouzeného za zločin přihlédne také k

tomu, zda odsouzený včas nastoupil do výkonu trestu a zda částečně nebo zcela nahradil či jinak odčinil škodu nebo jinou újmu způsobenou trestným činem nebo zda vydal bezdůvodné obohacení získané trestným činem.

9. Z pohledu krajského soudu je úvodem třeba v souladu s ustálenou judikaturou uvést, že ústavně zaručené právo na to, aby bylo vyhověno žádosti odsouzeného o podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, neexistuje. Posouzení splnění zákonných podmínek podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody je plně věcí soudcovské úvahy. Je výlučně na obecných soudech, aby zkoumaly a posoudily, zda podmínky pro aplikaci tohoto institutu jsou dány, a aby své úvahy v tomto směru přiměřeným způsobem odůvodnily. Pokud obecný soud dospěje k závěru, že požadavek pozitivní prognózy budoucího chování odsouzeného není dán, jde o výraz nezávislého soudního rozhodnutí, který i Ústavní soud respektuje (viz ÚS 10/2009 – u.).

10. Ustanovení § 88 odst. 1 trestního zákoníku vyjadřuje mj. požadavek pozitivní prognózy budoucího chování pachatele, která je nezbytným předpokladem pro podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody. Taková prognóza musí vyplývat ze zhodnocení pachatelova polepšení a důležité je i zjištění, v jakém prostředí bude pachatel žít a pracovat po propuštění z výkonu trestu, zda má rodinné a sociální zázemí, zaměstnání, bydlení atd. Význam má i případné zjištění, jak bude veřejnost reagovat na předčasné propuštění pachatele z výkonu trestu odnětí svobody, jaké jsou sociální poměry pachatele, jaké podmínky má vytvořeny pro přechod do normálního života na svobodě atd.

11. Společným předpokladem podmíněného propuštění je skutečnost, že odsouzený po právní moci rozsudku, zejména ve výkonu trestu odnětí svobody prokázal polepšení svým chováním a plněním svých povinností. Zákon zde zdůrazňuje, že k tomuto pozitivnímu obratu u pachatele došlo po právní moci odsuzujícího rozsudku, zejména tedy až ve výkonu trestu odnětí svobody.

12. Polepšení je vývojový proces vnitřní proměny osobnosti odsouzeného, který se navenek projevuje pouze v jeho chování. Při rozhodování o podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody jde právě o to rozlišit, kdy chování odsouzeného a plnění jeho povinností ve výkonu trestu odnětí svobody jsou projevem pouze vnější adaptace odsouzeného na prostředí věznice a kdy jde o známky skutečných změn osobnosti odsouzeného odůvodňující naději, že i v budoucnu povede řádný život. Chování odsouzeného ve výkonu trestu odnětí svobody, a plnění jeho povinností jsou proto sice neopomenutelnými, nikoli však jedinými hledisky, z nichž lze usuzovat na pachatelovo polepšení.

13. Smysl podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody tedy není v tom, aby za dobré chování, případně za dobrou práci ve výkonu trestu, byl pachatel automaticky propuštěn po odpykání stanovené doby na svobodu bez zřetele na to, jaká je prognóza jeho dalšího chování. Podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody je totiž namístě jen tehdy, jestliže vzhledem ke všem okolnostem, které mohou mít v tomto směru význam, je odůvodněn předpoklad, že odsouzený povede i na svobodě řádný život a že tu není pro společnost příliš velké riziko jeho recidivy (viz např. Šámal, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2012, 1775 s. a násl.).

14. Krajský soud má za to, že se okresní soud všemi zákonnými hledisky uvedenými v § 88 odst. 1, odst. 3, odst. 4 trestního zákoníku zabýval a při své rozhodovací činnosti dospěl ke správnému závěru, že splnění všech podmínek nezbytných pro podmíněné propuštění odsouzeného z výkonu trestu odnětí svobody v posuzovaném případě nebylo prokázáno. Dále je ve shodě se soudem prvního stupně v tom, že odsouzený splnil prozatím pouze podmínku spočívající ve vykonání dvou třetin uloženého trestu odnětí svobody. Jak vyplynulo z hodnocení věznice, chování odsouzeného v průběhu výkonu trestu nebylo bezproblémové. Docházelo k opakovaným fyzickým napadením ze strany odsouzeného a výkyvům jeho chování. Odsouzený neplnil cíle programu standardního zacházení a jednal v rozporu s vnitřním řádem. Ke zlepšení jeho chování došlo až v roce 2022, kdy přestal vyvolávat konflikty s ostatními vězni. Teprve

dne 3. 7. 2023 byl vyhodnocen program standardního zacházení jako plněný. Odsouzený spolupracuje s Centrem sociálních služeb Praha formou pravidelných setkání ve věznici s Bc. Kristýnou S. Dne 14. 7. 2023 byl rozhodnutím bezpečnostní komise vyřazen ze Seznamu vytypovaných odsouzených jako možný pachatel násilí. V minulosti odsouzený nebyl podmíněně propuštěn z výkonu trestu odnětí svobody. V současné době není pracovně zařazen a pohledávky nehradí. Ředitel věznice se nakonec v rámci hodnocení výkonu trestu ze strany odsouzeného ze dne 4. 8. 2023 k žádosti odsouzeného připojil (v rámci prvního hodnocení výkonu trestu ze dne 12. 4. 2023 se ředitel věznice k žádosti nepřipojil). Odsouzený byl ke dni 4. 4. 2023 devatenáctkrát kázeňsky odměněn, kdy kázeňské tresty mu byly zahlazeny. Na základě všech výše uvedených skutečností tedy nebylo možné dojít k závěru, že odsouzený ve výkonu trestu prokázal polepšení. Navíc je třeba uvést, že odsouzený je recidivistou, který má 9 záznamů v rejstříku trestů pro různorodou trestnou činnost. Ve výkonu trestu odnětí svobody je již poněkolikáté, prostředí věznice je mu tudíž známé. V současné době vykonává trest odnětí svobody celkem ze tří posledních odsouzení pro závažnou trestnou činnost proti svobodě (mimo jiné pro loupež, a to jako zvlášť nebezpečný recidivista) a proti životu a zdraví (pro zvlášť závažný zločin vraždy podle § 140 odst. 1 trestního zákoníku spáchaný ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku).

15. Je tak zřejmé, že u odsouzeného v tuto chvíli nelze v žádném případě dospět k závěru, že ve výkonu trestu odnětí svobody svým chováním a plněním svých povinností prokázal polepšení v takové míře, aby byl tento zákonný předpoklad pro případné podmíněné propuštění splněn. V této souvislosti nelze odhlédnout od toho, že odsouzený se ve výkonu trestu nachází od roku 2008, kdy výkon trestu byl u něj po dlouhou dobu problémový tak, jak vyplývá z hodnocení věznice (viz výše). Odsouzený se dokonce v průběhu výkonu trestu dne 1. 10. 2011 dopustil zločinu vraždy podle § 140 odst. 1 trestního zákoníku ukončeného ve stadiu pokusu, a to ve vztahu ke spoluvězni, který jen díky okamžitému převozu rychlou záchrannou službou do nemocnice nezemřel, neboť rozsah zranění a stav, ve kterém se tento spoluvězeň nacházel, byl v krátkém časovém úseku neslučitelný se životem. Odsouzený tak začal prokazovat určitou snahu o zlepšení svého chování až v roce 2022.

16. Za výše popsané situace pak rozhodně nelze přeceňovat jeho snahu v podobě spolupráce s Centrem sociálních služeb Praha, ani zajištěné bydlení u sestry či zajištěné zaměstnání ve firmě Antonína K. Rovněž nelze přeceňovat odsouzeným doložené rozhodnutí bezpečnostní komise o jeho vyřazení ze seznamu vytypovaných odsouzených jako možného pachatele násilí. Naopak krajský soud považuje za potřebné doplnit, že odsouzený má nemalé dluhy vůči vězeňské službě a jiným subjektům (celkově přes 800 000 Kč), kdy v souvislosti s touto finanční zátěží a zároveň s ohledem na závěry znaleckého posudku nelze v žádném případě mít za splněnou ani další nutnou zákonnou podmínku pro případné podmíněné propuštění spočívající v předpokladu vedení řádného života do budoucna ze strany odsouzeného. K osobě odsouzeného totiž znalec uzavřel, že by k jeho bezproblémové readaptaci mohlo dojít pouze za výrazně příznivých, resp. ideálních externích podmínek, kdy u odsouzeného převažuje souhrn negativních znaků (profesní kariéra, vzdělání, postoj k drogové kariéře, kriminální minulosti). Pravděpodobnost jeho resocializace je pak znalcem hodnocena jako nízká, a to s ohledem na přítomnost deficitu přizpůsobivosti s přítomností rovněž disociální kvality v jeho postojích, kdy u odsouzeného lze identifikovat až masivní setrvačnost v jeho postojích a chování. V dalších podrobnostech lze pak odkázat na odůvodnění napadeného usnesení pod bodem 6., kdy není třeba opakovat přiléhavé závěry soudu prvního stupně.

17. Okresní soud správně podle § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu zamítl žádost odsouzeného o podmíněné propuštění z výkonu trestu, neboť opačný postup by v jeho případě představoval pro společnost příliš velké riziko recidivy páchání trestné činnosti.

Shodu s prvopisem potvrzuje Jaromír Buriánek.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **není** další řádný opravný prostředek přípustný.

Olomouc 11. ledna 2024

JUDr. Michal Jelínek v. r.
předseda senátu

Vypracovala:
JUDr. Markéta Langerová v. r.

Shodu s prvopisem potvrzuje Jaromír Buriánek.